

-Tips voor een sterke tekst -

Schrijf duidelijke taal!

Schrijf korte, heldere zinnen die voor iedereen goed leesbaar zijn. Dan bereik je ook daardwerkelijk wat je wilt bereiken met je tekst. Hieronder een aantal tips.

- Wees voorzichtig met jargon
- Vermijd de lijdende vorm
- Vermijd de naamwoordstijl
- Deel lange zinnen op (of beter nog: schrijf korte zinnen)
- Gebruik zo weinig mogelijk hulpwerkwoorden
- Gebruik geen tangconstructies
- Hoe maak je het concreet?
- Schrijf duidelijke taal

Wollig taalgebruik ontstaat doordat schrijvers niet goed hebben nagedacht over wat ze nou precies willen overbrengen. Of omdat ze opzettelijk vaag willen blijven natuurlijk. Maar hoe dan ook: het dient de lezer niet.

Belangrijkste tip is dus: schrijf concreet en zonder omhaal.

- Noem duidelijke aantallen. Dus niet heel wat, verscheidene, een aantal, maar 10, 25 enzovoort.
- Vermijd afzwakkende woorden als: misschien, eventueel, mogelijk, in het algemeen.
- Vermijd containerbegrippen die niet iets concreets aanduiden, zoals: aspect, dimensie, element, model, situatie, concept.
- Vervang voorzetseluitdrukkingen waar mogelijk door één voorzetsel: met betrekking tot wordt over, gezien het feit dat wordt omdat, ten behoeve van wordt voor.
- Gebruik geen afkortingen zoals d.m.v., bijv., i.h.k.v., i.t.t. Schrijf die termen uit. Wees sowieso spaarzaam met afkortingen; gebruik ze alleen als ze minstens even bekend als de volledige term (NS, hbo, OCW) of als je ruimtegebrek hebt.
- Bedenk goed voor wie je schrijft en schat in welke begrippen je doelgroep wel en niet kent. Schat dit liever te laag in dan te hoog. Ook hoogopgeleide websitebezoekers waarderen het als ze teksten kunnen begrijpen zonder erop te hoeven studeren.

Hoe maak je je tekst actief?

- Vermijd de lijdende vorm. De lijdende vorm (herkenbaar aan 'wordt' of 'worden') maakt een zin passief. Zet dat soort zinnen in de actieve vorm. Je krijgt er kortere, vlottere zinnen van.

Niet: Aan het eind wordt een roadmap opgesteld, waarin een concreet plan wordt uitgewerkt.

Maar: Aan het eind stellen we een roadmap op, waarin we een concreet plan uitwerken.

- De lijdende vorm is zeer geschikt als je in het midden wilt laten wie de handeling uitvoert of uit moet voeren, bijvoorbeeld: van het evaluatiegesprek zal een verslag gemaakt worden. Maar ja, daar dien je de lezer niet mee. Dus:

Anita maakt een verslag van het evaluatiegesprek.

- Vermijd de naamwoordstijl. Schrijvers hebben vaak de neiging om zelfstandige naamwoorden te gebruiken waar ze veel beter werkwoorden kunnen gebruiken. Werkwoorden duiden een actie aan en geven daarmee vaart aan de zin.

Niet: Ga jij ook aan de slag met het ontwikkelen en inzetten van leermaterialen?

Maar: Ga jij ook leermaterialen ontwikkelen en inzetten?

Niet: Dit artikel geeft inzicht in het belang van goede samenwerking tussen docenten, vormgevers en ict-professionals.

Maar: Dit artikel laat zien hoe belangrijk het is dat docenten, vormgevers en ict-professionals goed samenwerken.

Dus kijk bij het schrijven welke zelfstandige naamwoorden je kunt vervangen door werkwoorden.

Hoe hou je je tekst behapbaar?

Deel lange zinnen op (of beter nog: schrijf korte zinnen)

Lange zinnen zijn wel fijn om te schrijven (gewoon lekker je gedachten optypen!), maar niet fijn om te lezen. Richtlijnen:

- Maak zinnen niet langer dan 15 tot 20 woorden. Maak zinnen met maximaal 1 bijzin.

Niet: Tegelijkertijd hebben we in de sector onderwijs en onderzoek een enorme stijging gezien van het aantal ransomwareaanvallen, die tot een datalek kunnen leiden dat gemeld moet worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Maar: Tegelijkertijd hebben we in de sector onderwijs en onderzoek een enorme stijging gezien van het aantal ransomwareaanvallen. Deze kunnen leiden tot een datalek dat gemeld moet worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

- Merk op dat lange zinnen vaak op meerdere vlakken beter kunnen. De opgesplitste zin hierboven heeft nog steeds last van naamwoordstijl (stijging, aantal) en lijdende vorm (gemeld moet worden).

Nog beter is dus: Tegelijkertijd zien we steeds meer ransomwareaanvallen in de sector onderwijs en onderzoek. Deze aanvallen kunnen leiden tot een datalek dat je moet melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Hoe maak je je tekst slanker?

- Gebruik zo weinig mogelijk hulpwerkwoorden. Hulpwerkwoorden kun je vaak weglaten. Als je dat doet worden zinnen nog korter en krachtiger.

Niet: Na de pauze zal de bekende cabaretier een samenvatting van de dag geven.

Maar: Na de pauze geeft de bekende cabaretier een samenvatting van de dag.

Ander voorbeeld:

Niet: We zouden u willen vragen om na afloop het evaluatieformulier in te vullen.

Maar: We vragen u om na afloop het evaluatieformulier in te vullen.

Of nog beter: Vult u na afloop het evaluatieformulier in?

Hoe maak je je tekst leesbaarder?

- Gebruik geen tangconstructies
Tangconstructies zijn zinnen waarin onderdelen die bij elkaar horen, ver uit elkaar staan. Dat leest heel lastig, en ze zijn makkelijk te vermijden. Je hoeft vaak maar 1 woord te verplaatsen.

Niet: We hebben de informatie over de verschillende manieren waarop je kunt koppelen met Office365, geactualiseerd.

Maar: We hebben de informatie geactualiseerd over de verschillende manieren waarop je kunt koppelen met Office365.